

Jaarverslag 2021

PRO SENECTUTE

Vereniging Pro Senectute geconsolideerd

Amsterdam, 18 mei 2022

INHOUDSOPGAVE

Pagina

1	Bestuursverslag Vereniging Pro Senectute geconsolideerd	
1.1	Algemene informatie	3
1.1.1	Doelstelling organisatie	3
1.1.2	Kernactiviteiten Stichting Pro Senectute	3
1.1.3	Juridische structuur Pro Senectute	4
1.1.4	Interne organisatiestructuur en personeelssamenstelling	4
1.1.5	Belangrijke elementen uitgevoerd beleid	4
1.1.6	Vastgoedportefeuille Pro Senectute Vastgoed BV	5
1.2	Financiële informatie	6
1.2.1	Behaalde resultaten	6
1.2.2	De toestand op balansdatum	9
1.3	De voornaamste risico's en onzekerheden	9
1.4	Verslag van het bestuur	10
1.4.1	Samenstelling van het Bestuur in 2021	10
1.4.2	Governance	10
1.5	Toekomstparagraaf	10
2.1	Geconsolideerde Jaarrekening	
2.1.1	Geconsolideerde balans per 31 december 2021	12
2.1.2	Geconsolideerde resultatenrekening over 2021	13
2.1.3	Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2021	14
2.1.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling (geconsolideerd)	16
2.1.5	Toelichting op de geconsolideerde balans	24
2.1.6	Geconsolideerd mutatieoverzicht materiële vaste activa/financiële vaste activa	33
2.1.7	Overzicht langlopende schulden ultimo boekjaar	34
2.1.8	Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening	35
2.2	Enkelvoudige jaarrekening	
2.2.1	Enkelvoudige balans per 31 december 2021	40
2.2.2	Enkelvoudige resultatenrekening over 2021	41
2.2.3	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling (enkelvoudig)	42
2.2.4	Toelichting op de enkelvoudige balans	46
2.2.6	Overzicht langlopende schulden ultimo boekjaar	50
2.2.7	Toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening	51
2.3	Overige gegevens	
2.3.1	Vaststelling en goedkeuring jaarrekening	53
2.3.2	Resultaatbestemming	53
2.3.3	Gebeurtenissen na balansdatum	53
2.3.4	Ondertekening door verenigingsbestuur	54
2.3.5	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	55

BESTUURSVERSLAG 2021

1.1 Algemene informatie

1.1.1 Doelstelling organisatie

Pro Senectute biedt sinds 1922 op persoonlijke wijze huisvesting en zorg aan gelijkgestemde senioren. Kenmerkend voor Pro Senectute is de stijlvolle omgeving waarin senioren met een vergelijkbare achtergrond en brede maatschappelijke en culturele belangstelling in goede harmonie wonen. Kwaliteit, goede omgangsvormen en privacy zijn vanzelfsprekende elementen in de dienstverlening van Pro Senectute. Voor onze bewoners proberen wij zoveel mogelijk een continuüm te bieden van wonen en zorg. Voor zelfstandige senioren die toe zijn aan een nieuwe stap hebben wij verspreid over het land vijf woonlocaties. En voor senioren met een indicatie voor zorg, verblijf, verpleging en (eventueel) behandeling (vergoed via de Wet langdurige zorg-Wlz) hebben wij vijf verpleeglocaties.

Pro Senectute kiest voor een leefstijlbenadering. De doelgroep van Pro Senectute kenmerkt zich door een vergelijkbare achtergrond en leefstijl. Dit uit zich onder andere in hun brede maatschappelijke en culturele interesses. De bewoners van onze verpleeg- en woonlocaties vormen daardoor een hechte sociale gemeenschap. Inkomen en religie spelen daarbij geen rol.

1.1.2 Kernactiviteiten Stichting Pro Senectute

Pro Senectute beschikt per 31 december 2021 over *vijf woonlocaties* voor senioren.

1. Oranjepark te Soest
2. Tusselerstaete te Lochem
3. Zuidkwartier te Amsterdam
4. Waalsdorp te Den Haag
5. Wildstaete te Bloemendaal

Deze vijf woonlocaties hebben elk een eigen karakter en men woont er geheel zelfstandig. De bewoners kunnen gebruik maken van algemene ruimten en diensten, zoals maaltijden of maaltijdservice, hulp bij klusjes in huis en vrijwillige deelname aan (culturele) activiteiten. In sommige woonlocaties kan ook geïndiceerde zorg voor verpleging en persoonlijke verzorging geleverd worden en is er 24 uren zorgalarmering met professionele zorgopvolging.

Stichting Pro Senectute beschikt per 31 december 2021 over *vijf verpleeglocaties* die gefinancierd worden uit de Wet langdurige zorg (Wlz).

1. Oranjestein te Doorn
2. Spaar en Hout te Haarlem
3. Tusselerhof te Lochem
4. Tussenhout te Haarlem
5. Wildhoef te Bloemendaal

In juni 2021 is daarnaast de voormalige verpleeglocatie Emmahof (Amsterdam) door Pro Senectute verkocht aan Thuismakers bv, onderdeel van de Orpea groep uit Frankrijk.

De verpleeglocaties van Pro Senectute zijn kleinschalig en ruim van opzet. Bij de invulling van de zorg kiest Pro Senectute voor een persoonsgerichte benadering.

Zelfstandigheid en privacy staan hoog in het vaandel. Het streven is de bewoners zo veel mogelijk de regie in eigen hand te laten houden. Mocht dit niet meer mogelijk zijn, dan hebben wij in deze locaties verpleegmogelijkheden voor psychogeriatrische bewoners (bewoners met dementie). Elke bewoner heeft een zorgleefplan. De zorg op de verpleeglocaties bestaat uit de volgende elementen.

1. huishoudelijke verzorging
2. maaltijdvoorziening
3. persoonlijke verzorging
4. verpleging
5. ondersteunende begeleiding
6. verblijf
7. behandeling

1.1.3 Juridische structuur Pro Senectute

Pro Senectute bestaat uit drie verschillende juridische entiteiten.

De Vereniging Pro Senectute beheert het vermogen en het vastgoed en financiert de zogenaamde plusfuncties van de Stichting Pro Senectute. De 'plusfunctiebijdrage' komt ten goede aan bewoners van de woon- en verpleeglocaties die de Stichting Pro Senectute exploiteert.

In 2012 is de Pro Senectute Vastgoed BV, 100% dochter van de Vereniging Pro Senectute, opgericht voor het vastgoedbeheer.

De Stichting Pro Senectute huurt gebouwen van de Pro Senectute Vastgoed BV en is verantwoordelijk voor de exploitatie van de verpleeglocaties en woonlocaties.

De Stichting Pro Senectute is gelieerd aan de Vereniging Pro Senectute door middel van een licentieovereenkomst voor het gebruik van merk en logo van de Vereniging Pro Senectute. Beide entiteiten hebben daarmee van oudsher een bijzondere band, en ook de statutaire doelstelling van beide rechtspersonen is gelijk: "... senioren met een vergelijkbare ontwikkeling, levenspatroon en maatschappelijke belangstelling in harmonie met elkaar te laten samenwonen".

De drie rechtspersonen worden door de belastingdienst aangemerkt als fiscale eenheid voor de heffing van omzetbelasting.

1.1.4 Interne organisatiestructuur en personeelssamenstelling

Er zijn geen medewerkers in dienst van Vereniging Pro Senectute en Pro Senectute Vastgoed BV.

Medewerkers van Stichting Pro Senectute, met name vanuit de ondersteunende diensten, verrichten ook werkzaamheden voor Vereniging Pro Senectute en Pro Senectute Vastgoed BV. De kosten voor de verrichte dienstverlening worden vanuit Stichting Pro Senectute doorbelast aan Vereniging Pro Senectute en Pro Senectute Vastgoed BV.

In 2021 waren er gemiddeld 279,8 fte's in loondienst bij Stichting Pro Senectute (2020: 312,0 fte's). Daarnaast werd in 2021 gebruik gemaakt van 65,4 fte aan inhuurkrachten (2020: 51,5 fte's). Zie ook onderstaande tabel.

Formatie	Totaal	Loondienst	PNIL
Aantal fte's 2021	345,2	279,8	65,4
Algemeen	48,6	47,4	1,2
Voeding	15,3	14,2	1,1
Hotelmatig	14,0	14,0	0,0
Technische dienst	3,5	3,5	0,0
Leerlingen	16,3	16,3	0,0
Zorg	247,5	184,4	63,1
Totaal gemiddeld in 2021	345,2	279,8	65,4
Totaal gemiddeld in 2020	363,5	312,0	51,5

In 2021 stroomden 98 (51,3 fte) medewerkers in en stroomden 127 medewerkers (63,1fte) uit. Het ziekteverzuim was in 2021 : 9,6% (2020 : 8,8%).

1.1.5 Belangrijke elementen uitgevoerd beleid

Het jaar 2021 stond in het teken van verbeterstappen zetten in de kwaliteit van zorg en dienstverlening en bedrijfsvoering. Na de verbeterlagen in 2020 lag het accent in 2021 op het verder implementeren en borgen.

Binnen Pro Senectute is in 2021 op gestructureerde wijze aandacht besteed aan het verbeteren van de kwaliteit van zorg. Op elke zorglocatie is een kernteam kwaliteit geïnstalleerd. In dit overleg bespreken de locatiemanager, teammanagers, kwaliteitsverpleegkundige en kwaliteitsfunctionaris de kwaliteit van zorg op basis van o.a. interne audits, T-rapportages, MIC-meldingen en de uitkomsten van het cliëntervaringsonderzoek. Ze maken verbeterafspraken en monitoren de gemaakte afspraken. Op deze manier heeft de permanente verbetercyclus meer vorm en inhoud gekregen in 2021.

Op basis van de visie op zorg is het beleid 'leren en ontwikkelen' opgesteld. Er is in 2021 intensief ingezet op het opleiden en ontwikkelen van medewerkers door het organiseren van verschillende bij- en nascholingstrajecten. Een voorbeeld hiervan is het incompany opleidingstraject voor Helpende Zorg en Welzijn en Verzorgende 3IG. Daarnaast zijn de functiebeschrijvingen van alle directe zorgfuncties en leidinggevende functies geactualiseerd en resultaatgericht beschreven en zijn de roosters in lijn gebracht met de visie op zorg. De nieuwe roosters zijn eerlijk, gezond en voorspelbaar én bieden dus rust en zekerheid. Voor medewerkers en voor bewoners.

Een ander onderwerp waar in 2021 veel tijd en energie naar is uitgegaan, is de modernisering van de ICT-systemen. In 2021 is de blauwdruk ontwikkeld die als basis dient voor de inrichting en koppeling van verschillende ICT-systemen waar Pro Senectute mee werkt. Op deze manier is meer eenduidigheid in taal en in (stuur)informatie gerealiseerd. Daarnaast is de ICT-infrastructuur vernieuwd. Alle medewerkers zijn over op de 365-Microsoft omgeving. Daarnaast is begin 2021 ProNet – het Intranet van Pro Senectute - gelanceerd. Dit heeft de interne informatievoorziening en communicatie een enorme boost gegeven.

Helaas speelde in 2021 corona nog steeds een grote rol. Het constant bijstellen van beleid en het op- en afschalen van preventie maatregelen kostte in alle lagen van de organisatie tijd en energie. Locaties, management en staf hebben allen hun bijdrage geleverd om ervoor te zorgen dat we op zo goed mogelijke manier omgingen met corona, rekening houdend met het welzijn en de belangen van bewoners en hun naasten, medewerkers en de maatschappij.

1.1.6 Vastgoedportefeuille Pro Senectute Vastgoed BV

De vastgoedportefeuille van de Pro Senectute Vastgoed BV per 31 december 2021 bestaat uit drie verpleeglocaties, vier woonlocaties voor senioren en twee beleggingslocaties. Daarnaast is de verpleeglocatie Emmahof (Amsterdam) per 1 juni 2021 verkocht.

(alle bedragen x € 1 mln)	max.cap.	Boekwaarde	Taxatiewrd	Oorspronkelijke	Jaarlijks huur-	Bijz. waardemut.	Rendement
LOCATIE	aantal app.	31-12-2021	31-12-2021	Investering	opbrengst 2021	locaties 2021	tov invest
WH	66	€ 11,2	nb	€ 11,7	€ 0,7		6,0%
EH	0	€ 0,0	nb	€ 1,5	€ 0,0	€ 3,8	Verkocht 1-6-2021
OS	61	€ 4,8	nb	€ 10,5	€ 0,7		6,7%
TH	41	€ 7,5	nb	€ 7,9	€ 0,4	€ -0,1	5,1%
TOTAAL VERPLEEGLOCATIES	168	€ 23,5	€ 0,0	€ 31,6	€ 1,8	€ 3,7	5,7%
WD	113	€ 38,3	€ 38,3	€ 26,4	€ 2,0	€ 3,1	7,6%
OP	69	€ 19,4	€ 19,4	€ 17,1	€ 1,1	€ 2,1	6,5%
WST	49	€ 24,7	€ 24,7	€ 15,7	€ 0,9	€ 2,1	5,7%
TST	31	€ 9,7	€ 9,7	€ 9,5	€ 0,5	€ 0,9	5,3%
TOTAAL WOONLOCATIES	262	€ 92,1	€ 92,1	€ 68,6	€ 4,5	€ 8,1	6,6%
JV	1	€ 0,8	€ 0,8	€ 0,4	€ 0,0	€ 0,1	2,6%
WS	1	€ 0,8	€ 0,8	€ 0,1	€ 0,0	€ 0,0	0,0%
TOTAAL BELEGGINGSLOCATIES	2	€ 1,6	€ 1,6	€ 0,4	€ 0,0	€ 0,1	2,3%
TOTAAL PS VASTGOEDPORTEFEUILLE	432	€ 117,2	€ 93,7	€ 100,6	€ 6,3	€ 12,0	6,3%
ONDERHANDEN PROJECTEN							
TOTAAL MATERIELE VASTE ACTIVA	432	€ 117,2	€ 93,7	€ 100,6	€ 6,3	€ 12,0	
nb = taxatie per 31-12-2021 niet beschikbaar							

Voor de verpleeglocaties heeft de Pro Senectute Vastgoed BV (als gevolg van RJ uiting "2018-2 Actuele Kostprijs") er voor gekozen om vanaf boekjaar 2016 deze verpleeglocaties te waarderen tegen historische kostprijs minus de afschrijvingen en vermeerderd met investeringen.

De woonlocaties en beleggingslocaties betreffen vastgoed dat Pro Senectute Vastgoed BV als vastgoedbelegging aanhoudt om huuropbrengsten of waardestijgingen, of een combinatie van beide te realiseren. Sinds het boekjaar 2011 worden deze bedrijfsgebouwen en terreinen gewaardeerd tegen actuele waarde.

De drie verpleeglocaties en de vier woonlocaties worden verhuurd aan Stichting Pro Senectute. Stichting Pro Senectute verhuurt op haar beurt de 262 appartementen in de vier woonlocaties aan gelijkgestemde senioren en exploiteert de 168 verpleegappartementen in de drie verpleeglocaties.

Daarnaast heeft de Pro Senectute Vastgoed BV twee beleggingsobjecten in haar vastgoedportefeuille, die in het verleden verkregen zijn uit legaten. Het betreft de locaties Johannes Verhulststraat 204 en Weteringschans 117. Beide beleggingslocaties bevinden zich in Amsterdam. Uit deze beleggingslocaties wordt een zeer geringe verhuuropbrengst verkregen als gevolg van afspraken uit het verleden.

De gehele vastgoedportefeuille genereert in 2021 een huuropbrengst van € 6,3 mln., hetgeen een bruto rendement van 6,3% impliceert ten opzichte van de oorspronkelijke investeringssom. De boekwaarde van de vastgoedportefeuille van Pro Senectute per 31 december 2021 bedraagt € 117,4 mln.

1.2 Financiële informatie

1.2.1 Behaalde resultaten

Resultaat

Het boekjaar 2021 is afgesloten met een positief exploitatieresultaat van € 28,4 mln. Over verslagjaar 2020 was sprake van een positief exploitatieresultaat van € 13,3 mln.

Geconsolideerd resultaat Vereniging Pro Senectute (x € 1 mln)	2021	2020	Vershil
Bedrijfsopbrengsten	€ 52,6	€ 32,0	€ 20,6
Bedrijfslasten	€ 23,5	€ 18,3	€ 5,2
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	€ 29,1	€ 13,7	€ 15,4
Financiële baten & lasten	€ -0,7	€ -0,4	€ -0,3
Resultaat boekjaar	€ 28,4	€ 13,3	€ 15,1

In het exploitatieresultaat Pro Senectute 2021 van € 28,4 mln. positief zijn bijzondere baten opgenomen ter grootte van € 28,1 mln., zodat het genormaliseerde resultaat Pro Senectute over 2020 € 0,3 mln. positief bedraagt.

De in het resultaat 2021 opgenomen bijzondere baten 2021 zijn als volgt nader te specificeren.

Bijzondere baten Pro Senectute 2021	Resultaat (x € 1 mln)
Nagekomen opbrengst kwaliteitsbudget 2020	€ 0,9
Toegekende overproductie kwaliteitsbudget 2021	€ 1,1
Taxatieresultaat woonlocaties 2021	€ 8,2
Aanvullend verkoopresultaat Emmahof	€ 3,8
Opbrengst uit opheffing steunfondsen	€ 14,1
Totaal bijzondere baten	€ 28,1

In onderstaande tabel wordt aangegeven hoeveel elke afzonderlijke entiteit bijdraagt aan het resultaat.

Resultaten per entiteit (x € 1 mln)	2021	2020	Vershil
Vereniging Pro Senectute	€ 13,1	€ -2,2	€ 15,3
Stichting Pro Senectute	€ 1,6	€ 0,8	€ 0,8
Pro Senectute Vastgoed bv	€ 13,7	€ 14,7	€ -1,0
Steunfondsen	€ -	€ -	€ -
Geconsolideerd resultaat	€ 28,4	€ 13,3	€ 15,1
Bijzondere posten	€ 28,1	€ 15,5	€ 12,6
Genormaliseerd resultaat	€ 0,3	€ -2,2	€ 2,5

De voornaamste oorzaken van de resultaatsafwijkingen per entiteit ten opzichte van het resultaat 2020 zijn de volgende.

Vereniging Pro Senectute

Het € 15,3 mln. hogere resultaat van Vereniging Pro Senectute in 2021 is hoofdzakelijk toe te schrijven aan een opbrengst voortvloeiende uit opheffing van de steunfondsen ter grootte van € 14,1 mln. en een in 2020 vanuit de vereniging aan de stichting verstrekte gift van € 1,1 mln.

Pro Senectute Vastgoed BV

Het € 1,0 mln. lagere resultaat van de Pro Senectute Vastgoed BV in 2021 dan is hoofdzakelijk toe te schrijven aan een lagere bijzondere waardevermeerdering op basis van taxatie van de woonlocaties binnen de vastgoedportefeuille van Pro Senectute Vastgoed BV.

Stichting Pro Senectute

Het € 0,8 mln. hogere resultaat van de Stichting Pro Senectute in 2021 is toe te schrijven aan een nagekomen opbrengst van € 0,9 mln met betrekking tot het kwaliteitsbudget 2020.

Bedrijfsopbrengsten

De totale bedrijfsopbrengsten zijn € 20,6 mln. hoger dan in 2020. Zie onderstaande tabel.

Bedrijfsopbrengsten (bedrag x € 1 mln)	2021	2020	Vershil
Zorgbrengsten WLZ	€ 24,9	€ 22,7	€ 2,2
Zorgopbrengsten ZvW	€ 0,7	€ 0,9	€ -0,2
Gebudgetteerde Zorgprestaties	€ 25,6	€ 23,6	€ 2,0
Niet gebudgetteerde zorgprestaties	€ 0,9	€ 0,6	€ 0,3
Subsidies	€ 0,7	€ 1,1	€ -0,4
Opbrengsten uit verhuur en servicekosten	€ 6,8	€ 5,8	€ 1,0
Overige dienstverlening (w.o. horeca)	€ 0,7	€ 0,7	€ 0,0
Overige (w.o. legaat)	€ 17,9	€ 0,2	€ 17,7
Overige bedrijfsopbrengsten	€ 25,4	€ 6,7	€ 18,7
TOTAAL bedrijfsopbrengsten	€ 52,6	€ 32,0	€ 20,6

Deze toename van zorgopbrengsten ten opzichte van 2020 is als volgt gespecificeerd.

• toegekende overproductie kwaliteitsbudget 2021	€ 1,1 mln.
• nagekomen bate kwaliteitsbudget 2020	€ 0,9 mln.
• toegenomen zorgzwaarte/meer behandeling	€ 0,2 mln.
• afname ZVW zorgproductie	€ -0,2 mln.
• toename zorgopbrengst particulieren	€ 0,3 mln.
• afname subsidie-opbrengsten	€ -0,4 mln.
• toename verhuuropbrengsten	€ 1,0 mln.
• verkoopresultaat locatie Emmahof	€ 3,8 mln.
• opbrengst uit opheffing steunfondsen	€ 14,1 mln.
• afname overige opbrengsten	€ -0,2 mln.
Toename zorgopbrengsten 2021 t.o.v. 2020	€ 20,6 mln.

In 2021 zijn subsidies ontvangen vanuit het stagefonds, praktijkleren, sectorfondsen en coronabaten. Daarnaast is er in 2021 € 0,3 mln. aan ontvangen zorgbonus verantwoord onder de subsidie-opbrengsten.

De opbrengsten uit de verhuur en servicekosten bedragen in 2021 € 6,8 mln. Dit is 12,9% van de totale bedrijfsopbrengsten 2020. (2020: 18,8%). Dit percentage is in 2021 afgenomen als gevolg van incidentele baten. (verkoopresultaat Emmahof en opheffing steunfondsen)

Ten opzichte van 2020 zijn de opbrengsten uit de verhuur en servicekosten in 2021 met € 1,0 mln. toegenomen. Dit komt mede door het in gebruik nemen van de nieuwbouwlocaties Wildstaete en Tusselerstaete.

De opbrengsten uit overige dienstverlening 2021 zijn conform 2020. Ook in 2021 werden de locaties nog geconfronteerd met coronamaatregelen, hetgeen de opbrengsten uit dienstverlening net als in 2020 negatief heeft beïnvloed.

De overige opbrengsten 2021 zijn € 17,7 mln. hoger dan in 2020, hetgeen hoofdzakelijk wordt veroorzaakt door de volgende 2 bijzondere baten:

- een verkoopresultaat van locatie Emmahof (€ 3,8 mln.)
- een opbrengst uit opheffing steunfondsen (€ 14,1 mln.)

Bedrijfslasten

De totale bedrijfslasten zijn in 2021 € 5,2 mln. hoger dan in 2020. Zie onderstaande tabel.

Bedrijfslasten (bedrag x € 1 mln)	2021	2020	Verschil
Lonen, sociale lasten, pensioen	€ 14,4	€ 15,6	€ -1,2
Andere personele kosten	€ 1,4	€ 1,5	€ -0,1
Personeelslasten personeel in loondienst	€ 15,8	€ 17,1	€ -1,3
Personeelslasten personeel niet in loondienst	€ 5,1	€ 4,4	€ 0,7
TOTAAL Personeelskosten	€ 20,9	€ 21,5	€ -0,6
Afschrijvingskosten	€ 1,5	€ 2,6	€ -1,1
Bijzondere waardemutaties bedrijfsterreinen en projecten	€ -8,2	€ -15,2	€ 7,0
Overige bedrijfskosten	€ 9,3	€ 9,4	€ -0,1
Totaal bedrijfslasten	€ 23,5	€ 18,3	€ 5,2

De bedrijfslasten zijn in 2021 met € 5,2 mln. (28,4%) toegenomen ten opzichte van 2020 als gevolg van de onderstaande punten.

- afname personeel in loondienst € -1,3 mln.
- toename ingehuurd personeel € 0,7 mln.
- afname afschrijvingskosten (interimhuisvesting) € -1,1 mln.
- afname bijzondere waardevermeerderingen vastgoed € 7,0 mln.
- afname overige bedrijfskosten € - 0,1 mln.

Toename bedrijfslasten 2021 t.o.v. 2020 € 5,2 mln.

1.2.2 De toestand op balansdatum

Het positieve, geconsolideerde resultaat van Vereniging Pro Senectute in 2021 van € 28,4 mln. wordt toegevoegd aan het eigen vermogen. Daarmee komt het eigen vermogen ultimo 2021 uit op € 115,1 mln. De solvabiliteit (eigen vermogen/totaal vermogen) van Vereniging Pro Senectute per ultimo 2021 bedraagt 81,4% (2020: 73,7%).

Zie ook onderstaande balans van de Vereniging Pro Senectute.

Balans activa (x € 1 mln)			31-12-2021	31-12-2020
Vaste activa			€ 119,7	€ 121,1
Vlottende activa			€ 1,8	€ 1,9
Liquide middelen			€ 19,9	€ 10,6
TOTAAL ACTIVA			€ 141,4	€ 133,6
Balans passiva (x € 1 mln)			31-12-2021	31-12-2020
Eigen Vermogen			€ 115,1	€ 100,8
Voorzieningen			€ 0,5	€ 0,4
Langlopende schulden			€ 20,7	€ 25,8
Kortlopende schulden			€ 5,1	€ 6,6
TOTAAL PASSIVA			€ 141,4	€ 133,6

In de loop van 2021 zijn de liquide middelen binnen de Vereniging met € 9,3 mln. toegenomen. Dit is met name het gevolg van de verkoop van de locatie Emmahof. Het saldo van de liquide middelen per ultimo 2021 bedraagt € 19,9 mln.

1.3 De voornaamste risico's en onzekerheden

De ontwikkelingen in de zorg brachten ook in 2021 risico's met zich mee. Eén daarvan is de verzwaring van de zorgvraag en daarmee de ontwikkeldruk op medewerkers. Dit in combinatie met personeelstekorten in de zorg en een hoog ziekteverzuim maakt dat de druk op medewerkers hoog is. Dit speelt niet alleen bij Pro Senectute, maar is een breed maatschappelijk vraagstuk. In 2021 zijn de personele kosten weliswaar gedaald door de inzet van de nieuwe roosters, maar het aandeel inhuur van personeel niet in loondienst (PNIL) nam toe. Deze stijging is het gevolg van meerdere factoren waaronder het hoge ziekteverzuim, de krapte op de arbeidsmarkt en de ontwikkeling dat een groeiende groep zorgmedewerkers niet (meer) in loondienst wil. De hoge inhuur van (relatief dure) PNIL betekent een financieel risico en maakt de binding tussen enerzijds medewerker en anderzijds bewoner en organisatie ook (potentieel) minder duurzaam. Veel tijd en energie is nodig voor het behouden en opleiden van medewerkers. En daarnaast vergt het werven, selecteren en inwerken van nieuwe medewerkers veel tijd, energie en geld. Het feit dat de locaties van Pro Senectute een kleine omvang

hebben en geografisch verspreid zijn, betekent dat locaties onderling niet of zeer beperkt medewerkers kunnen 'delen'. Dit maakt de organisatie kwetsbaar. De verschillende woon- en zorgconcepten voor diverse doelgroepen in verschillende regio's betekent bovendien een complexe uitvoering en aansturing.

Sinds geruime tijd is er onvoldoende financiële dekking van de door Pro Senectute geleverde service en dienstverlening aan bewoners op de woonlocaties. Als gevolg van lopende afspraken met bewoners(raden) omtrent de toerekening van service en dienstverlening aan bewoners, worden geleverde diensten niet volledig vanuit de bewoners betaald.

In het verslagjaar is op structurele wijze aandacht besteed aan risicomanagement. De belangrijkste risico's zijn in beeld en op beheersing daarvan wordt actief gestuurd.

1.4 Verslag van het Bestuur

1.4.1 Samenstelling van het Bestuur in 2021

In het verslagjaar 2021 bestond het bestuur uit zes leden. Op 15 juli 2021 zijn mevrouw Haimé en mevrouw Van der Windt herbenoemd als bestuurslid van de vereniging voor een tweede termijn van vier jaar. Op 26 oktober 2021 heeft de heer Quik het voorzitterschap van het bestuur vanwege persoonlijke omstandigheden neergelegd. Het bestuur mag volgens de statuten zelf voorzien in een voorzitter. Het bestuur heeft mevrouw Van der Windt per diezelfde datum benoemd als voorzitter. De heer Quik heeft de rol van secretaris overgenomen van mevrouw Van der Windt.

1.4.2 Governance

Het bestuur heeft in 2021 opnieuw aandacht besteed aan de steunstichtingen die in het verleden zijn opgericht ter ondersteuning van Pro Senectute. Vereniging Pro Senectute treedt op als bestuurder van deze stichtingen. Per 10 november 2021 is Stichting Henri Levie en Elisabeth Levie Philips op basis van het ontbindingsbesluit van het bestuur vereffend en per 16 november 2021 uitgeschreven uit het Handelsregister. Voor de Van Bentveld-van der Wilde Stichting en de Stichting Mr. J.J. van Walsem-Fonds zijn de ontbindingsbesluiten voorbereid. Feitelijke ontbinding zal naar verwachting in het voorjaar van 2022 plaatsvinden. De gelden van de steunstichtingen worden in lijn met hun statutaire doelstellingen ingezet ten behoeve van de bewoners van Pro Senectute.

1.5 Toekomstparagraaf

Het jaar 2022 zal gekenmerkt worden door een strategische transitie. Een strategische transitie is nodig om de positie van Pro Senectute te verstevigen en te verduurzamen. Om de organisatie wendbaar en toekomstbestendig te maken, is een helder portfolio nodig, richting huidige en toekomstige klanten, de interne organisatie en naar stakeholders.

Pro Senectute zal een cultuur creëren waar professionaliteit en eigen regie vanzelfsprekend zijn binnen gegeven kaders. Waar medewerkers leiderschap tonen op alle niveaus binnen de organisatie. Een cultuur waarin we in dialoog met bewoners (en hun naasten) en in samenwerking met alle professionals afwegingen maken en dilemma's bespreken. Een cultuur waarin toedeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor iedereen duidelijk is en dit wordt nageleefd; waar de rolverdeling tussen locaties en centrale staf transparant en duidelijk is.

Wij zien uit naar een vitale toekomst voor Pro Senectute.

2.1 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

2.1 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

2.1.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2021
(na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-21	31-dec-20
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	119.245.647	120.496.274
Financiële vaste activa	2	435.292	623.229
Totaal vaste activa		119.680.939	121.119.503
Vlottende activa			
Voorraden	3	30.000	30.000
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	4	1.023.893	526.900
Overige vorderingen	5	797.686	1.250.684
Liquide middelen	6	19.860.126	10.645.183
Totaal vlottende activa		21.711.705	12.452.767
Totaal activa		<u>141.392.644</u>	<u>133.572.270</u>
PASSIVA			
Eigen vermogen	7		
Kapitaal		453.826	453.826
Algemene reserve		83.941.706	56.666.110
Bestemmingsreserves		56.448	56.448
Bestemmingfondsen		30.696.024	43.660.458
Totaal eigen vermogen		115.148.004	100.836.842
Voorzieningen	8	519.301	380.673
Langlopende schulden	9	20.666.669	25.766.668
Kortlopende schulden			
Overige kortlopende schulden	10	5.058.670	6.588.087
Schulden uit hoofde van financieringsoverschot	11	0	0
Totaal passiva		<u>141.392.644</u>	<u>133.572.270</u>

2.1.2 GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2021

	Ref.	2021 €	2020 €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten uit gebudgetteerde zorgprestaties	13	25.601.736	23.567.899
Niet-gebudgetteerde zorgprestaties	14	888.751	597.970
Subsidies	15	665.212	1.089.172
Overige bedrijfsopbrengsten	16	25.477.709	6.714.823
Som der bedrijfsopbrengsten		52.633.408	31.969.864
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	17	20.944.789	21.500.190
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	18	1.509.306	2.634.302
Bijzondere waardemutaties bedrijfsterreinen en projecten	19	-8.174.137	-15.188.395
Overige bedrijfskosten	20	9.267.426	9.356.368
Som der bedrijfslasten		23.547.384	18.302.465
BEDRIJFSRESULTAAT		29.086.024	13.667.399
Financiële baten en lasten	21	-676.382	-331.610
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING		28.409.642	13.335.789
Buitengewoon resultaat		0	0
RESULTAAT BOEKJAAR		28.409.642	13.335.789
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		2021 €	2020 €
Toevoeging/(onttrekking):			
Algemene reserve		27.275.596	-4.042.421
Bestemmingsfonds RAK		1.579.676	854.295
Bestemmingsreserve personeelsvereniging		0	-19.358
Bestemmingsreserve Van Velzenfonds		0	30.492
Bestemmingsfonds Levie Philips		0	0
Van Bentveld-vd Wilde stichting		0	0
Stichting Van Brakelfonds		3.703	0
Herwaardering Joh.Verhulststraat		60.000	0
Herwaardering Weteringschans		30.000	30.000
Herwaardering Waalsdorp		3.050.000	3.250.000
Herwaardering Emmahof		-7.978.437	5.600.000
Herwaardering Wildstaete		2.142.874	6.929.483
Herwaardering Tusselerstaete		196.230	0
Herwaardering Oranjepark		2.050.000	700.000
Bestemmingsreserve Van Walsemfonds		0	3.298
		28.409.642	13.335.789

2.1.3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT OVER 2021

	ref	2021	rel	2020
		€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Resultaat boekjaar		28.409.642		13.335.789
Aanpassingen voor:				
- afschrijvingen materiële vaste activa	2.1.5	1.512.723	2.556.854	
- bijzondere waardemutaties vastgoed	2.1.5	-8.174.137	-15.784.450	
- bijzondere waardemutaties projecten	2.1.5	0	596.055	
- vrijval bestemmingsfondsen	2.1.5	-14.098.480	0	
- mutaties voorzieningen	2.1.5	138.628	-36.377	
		-20.621.266		-12.667.918
Veranderingen in vlottende middelen:				
- voorraden	2.1.5	0	0	
- vorderingen	2.1.5	452.998	-527.308	
- vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk -overschot	2.1.5	-496.993	-29.106	
- kortlopende schulden	2.1.5	-1.529.417	-3.327.843	
		-1.573.412		-3.884.257
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		6.214.964		-3.216.386
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings materiële vaste activa	2.1.6	-305.320	-13.660.116	
Desinvesteringen materiële vaste activa	2.1.5	8.217.361	4.139.682	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		7.912.041		-9.520.434
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Nieuw opgenomen leningen	2.1.5	0	17.000.000	
Aflossing langlopende schulden	2.1.5	-5.099.999	-899.999	
Financiële vaste activa	2.1.5	187.937	-392.021	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		-4.912.062		15.707.980
Mutatie geldmiddelen		9.214.943		2.971.160
Saldo liquide middelen 31 december		19.860.126	10.645.183	
Saldo liquide middelen 1 januari		10.645.183	7.674.023	
		9.214.943		2.971.160

Er is gebruik gemaakt van de indirecte methode.

Toelichting:

De toename van de liquide middelen in 2021 met € 9.214.943 is hoofdzakelijk toe te schrijven aan verkoop Emmahof.

2.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING (GECONSOLIDEERD)

2.1.4.1 Algemeen

Algemene gegevens en groepsverhoudingen

Vereniging Pro Senectute statutair, gevestigd te Cronenburg 75 te Amsterdam, staat aan het hoofd van de Pro Senectute groep. Pro Senectute groep exploiteert een aantal zorg- en woonlocaties ten behoeve van ouderen en beheert vermogen. De Vereniging houdt de aandelen van de Pro Senectute Vastgoed BV (100%). De financiële gegevens van Pro Senectute Vastgoed BV zijn opgenomen in deze geconsolideerde jaarrekening. Vereniging Pro Senectute is geregistreerd bij de KVK onder nummer 40530989. De activiteiten betreffen een belangenvereniging voor specifieke groepen.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2021, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2021.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder RJ 640 inzake de jaarverslaggeving voor organisaties zonder winststreven.

Continuïteitsveronderstelling

Bij Stichting Pro Senectute was sprake van significante financiële gevolgen van de COVID-19 pandemie. Deze zijn echter voldoende gecompenseerd door de diverse regelingen voor compensatie van omzeterderving en meerkosten. De continuïteit komt mede door de compensatieregelingen niet in gevaar, derhalve is de jaarrekening opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

2.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING (GECONSOLIDEERD)

2.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van de groep.

De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie betrokken rechtspersonen en vennootschappen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties. In de consolidatie worden de financiële gegevens van Vereniging Pro Senectute opgenomen, samen met haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarover zij de centrale leiding heeft. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin Vereniging Pro Senectute direct of indirect overheersende zeggenschap kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enig andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op balansdatum.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn tevens opgenomen de stichtingen en vennootschappen die tot de groep behoren. Dit betreft de volgende stichtingen en vennootschappen:

- * Vereniging Pro Senectute: beheer van vermogen Pro Senectute
- * Pro Senectute Vastgoed BV: beheer van het vastgoed van Pro Senectute (100% dochter van Vereniging Pro Senectute)
- * Stichting Pro Senectute: exploitatie van de zorg- en woonlocaties Pro Senectute
- * Stichting Levie-Philips: steunstichting Pro Senectute
- * Stichting Van Bentveld - v.d. Wilde: steunstichting Pro Senectute
- * Stichting Van Walsemfonds: steunstichting Pro Senectute

Verbonden rechtspersonen

Alle groepsmaatschappijen, zoals opgenomen in de paragraaf consolidatie, worden evenals de deelnemingen toegelicht onder de financiële vaste activa aangemerkt als verbonden partij.

Transacties tussen groepsmaatschappijen worden in de consolidatie geëlimineerd. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

2.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING (GECONSOLIDEERD)

2.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van immateriële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur van het vast actief.

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en terreinen

De bedrijfsgebouwen en terreinen hebben betrekking op de onroerende zaken die binnen Pro Senectute Vastgoed BV worden aangehouden. Door Pro Senectute Vastgoed BV worden deze onroerende zaken verhuurd aan Stichting Pro Senectute. Een deel van deze activa wordt door Stichting Pro Senectute verhuurd aan derden (het betreft hier de zogenaamde woonlocaties) en voor een deel wordt hier door Stichting Pro Senectute zorg in geleverd (het betreft hier de zogenaamde zorglocaties).

Waardering woonlocaties

De woonlocaties betreffen vastgoed die Pro Senectute Vastgoed BV als vastgoedbelegging aanhoudt om huuropbrengsten of waardestijgingen, of een combinatie van beide te realiseren. Met ingang van het boekjaar 2011 zijn deze bedrijfsgebouwen en terreinen gewaardeerd tegen actuele waarde. Op het moment van verkrijgen of vervaardigen van het actief vindt waardering plaats tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Daarna vindt waardering plaats tegen de reële waarde. Indien is besloten vaste activa te verkopen vindt waardering plaats tegen de verwachte opbrengstwaarde. Periodiek worden taxaties uitgevoerd door een externe taxateur. Bij de taxaties wordt de reële waarde bepaald uitgaande van de voortzetting van de verhuur. Op vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Waardeveranderingen van vastgoedbeleggingen worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening. Daarnaast wordt ten laste van de Overige reserves een herwaarderingsreserve gevormd. De herwaarderingsreserve wordt bepaald als het positieve verschil tussen de reële waarde en de initiële verkrijgings- of vervaardigingsprijs (zonder rekening te houden met enige afschrijving of waardevermindering)

2.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING (GECONSOLIDEERD)

Waardering zorglocaties

Voor de zorglocaties heeft Pro Senectute Vastgoed BV (als gevolg van RJ uiting “2017-2 Actuele Kostprijs”) ervoor gekozen om met ingang van boekjaar 2016 de zorglocaties, waarbij op geconsolideerd niveau sprake is van economisch eigendom, te waarderen tegen historische kostprijs. Hierbij is gebruik gemaakt van de overgangsregeling van RJ 212.802 om deze stelselwijziging prospectief te verwerken. De boekwaarden aan het begin van het boekjaar 2016, gebaseerd op het oude stelsel, zijn daarbij als uitgangspunt genomen bij de toepassing van het nieuwe stelsel. De boekwaarde per 31 december 2015 worden hierbij verondersteld de nieuwe historische kostprijs te zijn. Verdere herwaarderingen vinden vanaf dat moment niet meer plaats. Deze boekwaarde wordt vervolgens afgeschreven in overeenstemming met de geschatte toekomstige levensduur en rekening houdend met de verwachte restwaarde, en getoetst op bijzondere waardeverminderingen indien daarvoor aanwijzingen zijn. De bestaande herwaarderingsreserve op de datum van overgang valt vrij bij realisatie, dat wil zeggen, door afschrijving of vervreemding in toekomstige perioden.

Machines, installaties en andere vaste bedrijfsmiddelen

Machines, installaties en andere bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. Afschrijvingen over deze activa vindt plaats op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur, indien de verwachting bestaat dat de waarde van het actief door het gebruik afneemt.

Bijzondere waardeveranderingen vaste activa

Waardeveranderingen van vaste activa worden verwerkt in de resultatenrekening. Waardevermeerderingen van vaste activa gewaardeerd op actuele waarde, welke de oorspronkelijke verkrijgingsprijs overstijgt, worden vanuit de resultaatbestemming verwerkt in het eigen vermogen in een herwaarderingsreserve. Herwaarderingen worden per actief bijgehouden, waardoor waardeverminderingen eerst ten laste van de betreffende herwaarderingsreserve worden gebracht.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Voorraden

Voorraden zijn gewaardeerd tegen kostprijs of lagere opbrengstwaarde. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incurantheid van de voorraden.

Vorderingen

De eerste waardering van vorderingen is tegen reële waarde, inclusief transactiekosten. (Door toepassing van de effectieve rentemethode worden transactiekosten als onderdeel van de amortisatie in de winst- en verliesrekening verwerkt). De vervolgwaaardering van vorderingen is tegen geamortiseerde kostprijs (indien geen sprake van agio/disagio of transactiekosten dan geamortiseerde kostprijs gelijk aan nominale waarde). Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan 1 jaar. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder de kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

2.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING (GECONSOLIDEERD)

Eigen Vermogen

Algemene reserve

Op grond van RJ 640 dient met ingang van de jaarrekening 2015 het collectief gefinancierde vermogen als zijnde bestemmingsfonds RAK verantwoord te worden in de jaarrekening.

Wettelijke Herwaarderingsreserve

Waardevermeerderingen van bedrijfsgebouwen en terreinen die worden gewaardeerd tegen actuele waarde worden opgenomen in de wettelijke herwaarderingsreserve. De herwaarderingsreserve wordt gevormd per individueel actief. Als een actief wordt vervreemd, valt een eventueel aanwezige herwaarderingsreserve met betrekking tot dat actief vrij ten gunste van de overige reserves.

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden - indien niet anders wordt beschreven - gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Voorziening jubileum

De voorziening jubileum betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 1%.

Voorziening 45 jaar dienstverband

De voorziening 45 jaar dienstverband betreft een voorziening voor werknemers die 45 jaar in dienst zijn en voldoen aan de voorwaarden om vervroegd te stoppen met werken. De voorziening is een uitvloeisel van een afspraak in de CAO VVT en geldt vanaf 1 september 2021 tot en met 31 december 2025. De voorziening betreft de contante waarde van de inschatting van in de toekomst waarschijnlijke uitkeringen. De berekening is gebaseerd op blijfkans en leeftijd. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 0,5%.

Overige voorzieningen

De overige voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde van de voor de afwikkeling van de voorziening naar verwachting noodzakelijke uitgaven.

Voorziening langdurig zieken

Voor langdurig zieken is een voorziening gevormd op basis van de contante waarde van de verwachte loonkosten in de eerste twee jaren van de arbeidsongeschiktheid (voor medewerkers die naar verwachting niet zullen terugkeren in het arbeidsproces), voorzover deze na 31 december 2021 vallen, gebaseerd op 100% gedurende het eerste jaar en 70% gedurende het tweede jaar.

Schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te schrijven aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de schulden in de winst-en-verliesrekening als intrestlast verwerkt.

2.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING (GECONSOLIDEERD)

2.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn; baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Gebudgetteerde zorgopbrengsten

De gebudgetteerde zorgopbrengsten bestaan uit opbrengsten uit gebudgetteerde zorgprestaties WLZ (exclusief subsidies) en uit opbrengsten uit gebudgetteerde zorgprestaties Zvw-zorg. De gebudgetteerde zorgprestaties worden verantwoord op het moment de diensten verleend zijn.

De COVID-19 pandemie heeft in 2021 een significante impact op de zorg gehad. Hierdoor zijn door alle zorginstellingen in 2021 extra maatregelen getroffen en extra kosten gemaakt om de impact van Covid19 voor de organisatie en haar cliënten te beperken. Het betreft hier onder andere extra personele inzet, aanschaf extra beschermingsmiddelen, schoonmaakkosten etc.

Ook was sprake van uitval van zorg met omzetzijning (in alle domeinen) als gevolg. Zo was vanwege COVID-19 sprake van hogere sterfte en minder instroom dan normaal en was door een hoger ziekteverzuim druk op de personele bezetting. De (meer)kosten en gederfde omzet zijn in bepaalde mate gecompenseerd via steunmaatregelen door de zorgverzekeraars, Wlz-uitvoerders, gemeenten en overige contractpartijen in de vorm van compensatieregelingen. De financiële verantwoording van hogere kosten, lagere opbrengsten en steunmaatregelen leidt tot jaarverslaggeving die op onderdelen onvergelijkbaar is met verslaggeving onder 'normale' omstandigheden.

Stichting Pro Senectute heeft gebruik gemaakt van de volgende regelingen voor het compenseren van de financiële gevolgen van COVID-19:

- Wet Langdurige Zorg

- Beleidsregel SARS-CoV-2 virus extra kosten WLZ 2021 - BR/REG-21149b;

- Beleidsregel SARS-CoV-2 virus doorlopende kosten WLZ 2021 - BR/REG-21148;

- Subsidieregeling Zorgbonus

- Subsidieregeling Coronabaten in de zorg

De compensatiebedragen zijn gebaseerd op de uitgangspunten zoals vermeld in de desbetreffende regelingen. Waar nodig is gebruik gemaakt van schattingen, overeenkomstig de betreffende regelingen, met als referentiejaar 2019, de begroting 2021, de realisatie 2021 en organisatie ontwikkelingen in het boekjaar.

Voor zover de effecten van de COVID-19 kosten en compensatieregelingen significant en kwantificeerbaar zijn, zijn de betreffende posten in de jaarrekening nader toegelicht bij de toelichting op de balans (2.1.5) en de toelichting op de resultatenrekening (2.1.9).

De onzekerheden die gepaard gaan met de gemaakte inschattingen zijn toegelicht onder de post "Niet in de balans opgenomen verplichtingen, activa en regelingen" en daarin het onderdeel "onzekerheden opbrengstverantwoording" (2.1.9 punt 13).

Niet gebudgetteerde zorgopbrengsten

De niet gebudgetteerde zorgopbrengsten bestaan uit zorgopbrengsten in opdracht van andere zorginstellingen en zorgopbrengsten van particulieren. De niet gebudgetteerde zorgprestaties worden verantwoord op het moment dat de diensten verleend zijn.

2.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING (GECONSOLIDEERD)

2.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Subsidie-opbrengsten

Subsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de stichting zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de Stichting gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst- en verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt.

Verlenen van diensten

Verantwoording van opbrengsten uit de levering van diensten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum.

Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit huren, servicekosten, zorgabonnement, maaltijden en waskosten.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de winst-en-verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het zeker of waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen.

Personeelsbeloningen

Personeelskosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

2.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING (GECONSOLIDEERD)

2.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Pensioenen

De Stichting heeft de toegezegd-pensioenregeling bij het bedrijfstakpensioenfonds in de jaarrekening verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddelde verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Pensioenfonds Zorg en Welzijn. De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Stichting Pro Senectute betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds dit toelaat. Voor pensioenfonds geldt regelgeving met betrekking tot de vereiste dekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. In maart 2022 bedroeg de beleidsdekkingsgraad 102,7%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 105%. Het bestuur van PFZW heeft besloten om de pensioenpremie te verhogen in twee stappen: per 1 januari 2021 met 1,5 procentpunt en per 1 januari 2022 met 0,8 procentpunt. De premie voor het arbeidsongeschiktheidspensioen blijft gelijk. Stichting Pro Senectute heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Stichting Pro Senectute heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Afschrijvingen

Immateriële vaste activa inclusief goodwill en materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen op geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Operational leasing

Pro Senectute heeft leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom niet bij Pro Senectute ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de resultatenrekening over de looptijd van het contract.

2.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING (GECONSOLIDEERD)

2.1.4.4 Financiële instrumenten en risicobeheersing

Valutarisico

De organisatie is alleen werkzaam in Nederland en loopt geen valutarisico.

Rente en kasstroomrisico

De organisatie loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (met name onder financiële vaste activa, effecten en liquide middelen) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden (waaronder schulden aan kredietinstellingen).

Voor vorderingen en schulden met variabele renteaftspraken loopt de organisatie risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt de organisatie risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente.

Met betrekking tot de vorderingen worden geen financiële derivaten met betrekking tot afdekking van het renterisico gecontracteerd.

Kredietrisico

De organisatie heeft geen significante concentraties van kredietrisico.

De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal een A-rating hebben.

Liquiditeitsrisico

De organisatie maakt geen gebruik van kredietfaciliteiten. De liquiditeitspositie is toereikend voor de reguliere bedrijfsvoering.

2.1.4.5 Grondslagen voor gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

2.1.4.6 Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de wet- en regelgeving inzake WNT, waaronder de instellingsspecifieke (sectorale) regels.

2.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-21	31-dec-20
	€	€
Bedrijfsgebouwen en terreinen	104.683.734	105.820.332
Machines en installaties	11.510.345	11.787.073
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	1.991.568	1.918.869
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	0	0
Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa/vastgoedbeleggingen	1.060.000	970.000
Totaal materiële vaste activa	119.245.647	120.496.274

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	2021	2020
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	120.496.274	98.344.299
investeringen	305.320	13.660.116
in gebruik genomen projecten	0	0
afschrijvingen	-1.512.723	-2.556.854
bijzondere waardemutatie vastgoed	8.174.137	15.784.450
afwaardering oude plankosten	0	-596.055
terugname geheel afgeschreven activa	-17.360	2.233.322
desinvesteringen	-8.200.001	-6.373.004

Boekwaarde per 31 december

	31-dec-21	31-dec-20
	€	€
Aanschafwaarde	104.182.622	104.875.380
Cumulatieve herwaarderingen	26.005.025	25.809.325
Cumulatieve afschrijvingen	10.942.000	10.188.431

Toelichting:

De investeringen in 2020 zijn grotendeels toe te schrijven aan investeringen in planontwikkelingen en tijdelijke huisvesting ten behoeve van nieuwbouwprojecten Wildhoef, Tusselerhof. Met ingang van het boekjaar 2011 worden de bedrijfsgebouwen en terreinen gewaardeerd tegen actuele waarde. Op het moment van verkrijgen of vervaardigen van het actief vindt waardering plaats tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Daarna vindt waardering plaats tegen de taxatiewaarde of lagere bedrijfswaarde. Indien is besloten vaste activa te verkopen, vindt waardering plaats tegen de opbrengstwaarde. Periodiek worden taxaties uitgevoerd door een externe taxateur. Bij de taxaties wordt de marktwaarde van het vastgoed bepaald uitgaande van de voortzetting van de verhuur. De huurinkomsten en kosten in verband met de exploitatie van het vastgoed wordt expliciet verantwoord in de resultatenrekening.

Het vastgoed verantwoord onder de materiële vaste activa heeft betrekking op woonlocaties en zorglocaties waardoor het vastgoed specifiek is aangewend voor de betreffende doelstelling. In 2021 heeft op basis van taxaties van de woonlocaties een bijzondere waardevermeerdering plaatsgevonden van € 8.254.137. Taxatie van de nieuwe zorglocaties heeft er toe geleid dat op locatie Tusselerhof een impairment is toegepast van € 80.000. De zorglocaties worden met ingang van 1 januari 2016 afgeschreven, waarbij rekening is gehouden met de resterende economische levensduur en de restwaarde van de locatie. Het vastgoed verantwoord onder niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële vaste activa wordt specifiek aangehouden als belegging.

De locatie Emmahof is per 1 juni 2021 verkocht voor € 12 miljoen.

Voor een nadere specificatie van het verloop vaste activa wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 2.1.6. In toelichting 2.1.7 zijn overzichten opgenomen voor de onderhanden en gereedgekomen projecten.

2.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS**ACTIVA****2. Financiële vaste activa**

<i>De specificatie is als volgt:</i>	31-dec-21	31-dec-20
	€	€
Te amortiseren disagio WFZ	435.292	623.229

Toelichting:

De post te amortiseren disagio WFZ betreft de kosten voor borging leningen die over de gehele looptijd van de lening ten laste worden gebracht van het resultaat. In 2021 is een lening volledig afgelost waardoor de disagio van deze lening direct is verrekend in het resultaat waardoor het balanssaldo is afgenomen.

3. Voorraden

<i>De specificatie is als volgt:</i>	31-dec-21	31-dec-20
	€	€
Vorraden	30.000	30.000
Totaal voorraden	30.000	30.000

Toelichting:

De voorraden betreffen de aanwezige voorraden in de keukens en winkels en de aanwezige voorraad emballage. Daar er jaarlijks slechts minimale afwijkingen zijn in de voorraad, worden de voorraden vanaf het boekjaar 2017 niet meer geïnventariseerd en wordt er structureel € 30.000 verantwoord ten aanzien van de voorraden.

2.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

4. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort/-overschot

Vorderingen uit hoofde financieringstekort:	31-dec-21	31-dec-20
	€	€
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	1.023.893	526.900
Totaal vorderingen uit hoofde van financieringstekort	<u>1.023.893</u>	<u>526.900</u>

Schulden uit hoofde van financieringsoverschot:	31-dec-21	31-dec-20
	€	€
Schulden uit hoofde van financieringsoverschot	0	0
Totaal schulden uit hoofde van financieringsoverschot	<u>0</u>	<u>0</u>

Specificatie vorderingen en schulden uit hoofde van financieringstekort/-overschot

	2020	2021	totaal
	€	€	€
Saldo per 1 januari			
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	526.900	0	526.900
Schulden uit hoofde van financieringsoverschot	0	0	0
Sub-totaal	<u>526.900</u>	<u>0</u>	<u>526.900</u>
Financieringsverschil boekjaar	0	1.023.893	1.023.893
Correcties voorgaande jaren	921.596	0	921.596
Afboeking voorgaande jaren	0	0	0
Betalingen/ontvangsten	-1.448.496	0	-1.448.496
Sub-totaal mutatie boekjaar	<u>-526.900</u>	<u>1.023.893</u>	<u>496.993</u>
Saldo per 31 december			
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	0	0	0
Schulden uit hoofde van financieringsoverschot	0	1.023.893	1.023.893
Totaal	<u>0</u>	<u>1.023.893</u>	<u>1.023.893</u>

Stadium van vaststelling (per erkenning): c a

Specificatie Wettelijk budget	2021	2020
	€	€
Wettelijk budget aanvaardbare kosten	24.929.601	22.684.668
Correcties voorgaande jaren	-921.596	-336.983
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten	<u>24.008.005</u>	<u>22.347.685</u>

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars

c= definitieve vaststelling NZa

2.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS**ACTIVA****4. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort/-overschot**

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar	<u>2021</u>	<u>2020</u>
	€	€
Wettelijk budget aanvaardbare kosten	24.008.005	22.347.685
Af: ontvangen voorschotten	22.984.112	21.820.785
Totaal financieringsverschil	<u>1.023.893</u>	<u>526.900</u>

Toelichting:

Per 31 december 2021 is er sprake van een vordering uit hoofde van het financieringstekort van € 1.023.893. In 2021 is de vordering uit hoofde van het financieringsoverschot 2020 van €1.448.496 volledig voldaan door het zorgkantoor. In de vordering is opgenomen de toegekende overproductie kwaliteitsbudget ad € 1.062.833.

5. Overige vorderingen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-21</u>	<u>31-dec-20</u>
	€	€
Vorderingen op debiteuren	251.523	656.072
Zorgverzekeraars wijkverpleging	83.644	80.594
Vooruitbetaalde bedragen	107.772	273.822
Waarborgsommen	0	27.083
Overige vorderingen	354.747	213.113
Totaal overige vorderingen	<u>797.686</u>	<u>1.250.684</u>

Toelichting:

De voorziening die in aftrek op debiteuren is gebracht bedraagt per 31 december 2021 € 22.561.

6. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-21</u>	<u>31-dec-20</u>
	€	€
Bankrekeningen	19.856.283	10.642.661
Kassen	3.843	2.522
Totaal liquide middelen	<u>19.860.126</u>	<u>10.645.183</u>

Toelichting:

De liquide middelen staan vrij ter beschikking van de organisatie. Bij de ABN AMRO bank is door Stichting Pro Senectute een bankgarantie afgegeven inzake de huurverplichting aan NRE m.b.t. locatie Cronenburg ten bedrage van € 25.519.

2.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

7. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec-21	31-dec-20
	€	€
Kapitaal	453.826	453.826
Algemene reserve	83.941.706	56.666.110
Bestemmingsreserves	56.448	56.448
Bestemmingsfondsen	30.696.024	43.660.458
Totaal eigen vermogen	115.148.004	100.836.842

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-21	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-21
	€	€	€	€
Kapitaal	453.826	0	0	453.826
	453.826	0	0	453.826

Algemene reserve

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-21	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-21
	€	€	€	€
Algemene reserve	56.666.110	27.275.596	0	83.941.706
Totaal Algemene reserve	56.666.110	27.275.596	0	83.941.706

Bestemmingsreserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-21	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-21
	€	€	€	€
Bestemmingsreserve personeelsvereniging	56.448	0	0	56.448
Totaal Bestemmingsreserves	56.448	0	0	56.448

Bestemmingsfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-21	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-21
	€	€	€	€
Bestemmingsfonds RAK	1.140.519	1.579.676		2.720.195
Stichting Levie-Philips	7.859.065	0	-7.859.065	0
Van Bentveld-vd Wilde stichting	5.863.679	0	-5.863.679	0
Stichting Van Walsemfonds	375.736	0	-375.736	0
Van Velsenfonds	1.470.683	0	0	1.470.683
Van Brakelfonds	120.479	3.703	0	124.182
Totaal steunfondsen	16.830.161	1.583.379	-14.098.480	4.315.060
Herwaardering Emmahof	7.978.437	-7.978.437	0	0
Herwaardering Waalsdorp	9.319.068	3.050.000	0	12.369.068
Herwaardering Wildstaete	6.929.483	2.142.874	0	9.072.357
Herwaardering Tusselerstaete	0	196.230	0	196.230
Herwaardering Oranjepark	1.499.598	2.050.000	0	3.549.598
Herwaardering Joh.Verhulststraat	319.000	60.000	0	379.000
Herwaardering Weteringschans	784.711	30.000	0	814.711
Totaal Wettelijke Herwaarderingsreserve	26.830.297	-449.333	0	26.380.964
Totaal Bestemmingsfondsen	43.660.458	1.134.046	-14.098.480	30.696.024
Totaal Eigen Vermogen	100.836.842	28.409.642	-14.098.480	115.148.004

Toelichting:

De overige mutaties bij de Stichting Levie-Philips, Van Bentveld-vd Wilde stichting en stichting Van Walsemfonds is het gevolg van het opheffen van deze stichtingen.

2.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

Toelichting:

Op grond van RJ 640 wordt met ingang van de jaarrekening 2015 het collectief gefinancierd vermogen verantwoord onder het bestemmingsfonds RAK. Van het door Pro Senectute behaalde resultaat over 2021 van € 28.409.642 positief wordt € 27.275.596 toegevoegd aan de Algemene reserve. Aan het bestemmingsfonds RAK wordt € 1.579.676 toegevoegd. Als gevolg van bijzondere waardemutaties 2021 van het vastgoed zijn deze aan de wettelijke herwaarderingsreserves toegevoegd.

Overzicht van het totaalresultaat van de instelling

	31-dec-21	31-dec-20
	€	€
Resultaat boekjaar Vereniging Pro Senectute	26.829.966	12.467.062
Resultaat boekjaar Pro Senectute Vastgoed BV	13.729.115	14.694.705
Resultaat boekjaar Stichting Pro Senectute	1.579.676	834.937
Resultaat boekjaar Van Velzen fonds	0	30.492
Resultaat boekjaar Stichting Walsemfonds	0	3.298
	<u>42.138.757</u>	<u>28.030.494</u>
Eliminatie: Resultaat deelneming Vastgoed BV	<u>-13.729.115</u>	<u>-14.694.705</u>
Totaalresultaat van de Vereniging	<u><u>28.409.642</u></u>	<u><u>13.335.789</u></u>

2.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS**PASSIVA****8. Voorzieningen**

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-21	Dotatie	Onttrekking / Vrijval	Saldo per 31-dec-21
	€	€	€	€
Voorziening jubileum	94.713	75.417	23.899	146.231
Voorziening 45 jaar dienstverband	0	196.385		196.385
Voorziening langdurig zieke medewerkers	285.960	170.758	280.033	176.685
Totaal voorzieningen	380.673	442.560	303.932	519.301

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-12-2021
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jaar)	155.142
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jaar)	364.159
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	0

Toelichting:

De voorziening jubileum is opgenomen voor het opgebouwde deel van een jubileumgratificatie voor medewerkers werkzaam bij Stichting Pro Senectute. Deze is gebaseerd op de contant gemaakte jubilea uitkeringen aan de in dienst zijnde medewerkers van Pro Senectute per 31-12-2021. De gehanteerde disconteringsvoet is 1%. Op grond van historische gegevens omtrent personeelsverloop, is er bij de berekening van de voorziening Jubilea rekening gehouden met een blijfkans van 86,3%. De voorziening voor langdurig zieke medewerkers is opgenomen voor het maximaal berekende ziekengeld verschuldigd aan langdurig zieke medewerkers. Jaarlijks vindt een herberekening plaats. Op basis van de verwachte ziekte duur en het ziektepercentage van de medewerker wordt op basis van het geldende salaris en rekeninghoudend met de transitievergoeding een realistische inschatting gemaakt van de voorziening. De voorziening 45 jaar dienstverband is gebaseerd op de regeling in de CAO VVT met een looptijd van 1 september 2021 tot en met 31 december 2025.

9. Langlopende schulden

<i>De specificatie is als volgt:</i>	31-dec-21	31-dec-20
	€	€
Schulden aan banken	20.666.669	25.766.668
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	20.666.669	25.766.668
<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	2021	2020
	€	€
Stand per 1 januari	26.666.667	10.000.000
Bij: nieuwe leningen	0	17.000.000
Af: aflossingen	5.249.999	333.333
Stand per 31 december	21.416.668	26.666.667
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	749.999	899.999
Stand langlopende schulden per 31 december	20.666.669	25.766.668

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-21	31-dec-20
	€	€
Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jaar), aflossingsverplichtingen	749.999	899.999
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jaar) (balanspost)	20.666.669	25.766.668
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	17.666.667	22.366.666

2.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS**PASSIVA****10. Overige kortlopende schulden***De specificatie is als volgt:*

	31-dec-21	31-dec-20
	€	€
Crediteuren	1.171.221	1.832.276
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	749.999	899.999
Belastingen en sociale premies	402.251	728.595
Schulden terzake pensioenen	90.149	86.665
Nog te betalen salarissen	115.161	135.131
Vakantiegeld	444.606	475.186
Vakantiedagen	918.271	830.202
Eindejaarsuitkering	70.201	76.501
Waarborgsommen	564.098	456.992
Nog te betalen kosten	519.315	1.007.224
Overige schulden	13.398	59.316
Totaal overige kortlopende schulden	<u>5.058.670</u>	<u>6.588.087</u>

Toelichting:

De overige schulden zijn afgenomen voornamelijk als gevolg van afname crediteurensaldo. De belastingen en sociale lasten zijn lager dan 2020. het hogere saldo in 2020 was het gevolg van nog te betalen eindheffing zorgbonus. Het saldo vakantiedagen is toegenomen als gevolg van Covid-19 waardoor opname vakantiedagen, als gevolg van benodigde personele inzet, werd beperkt. De waarborgsommen zijn toegenomen als gevolg van ingebruik name nieuwe huurlocaties Tusselerstaete en Wildstaete. De nog te betalen kosten zijn afgenomen ten opzichte van 2020. In 2020 waren er nog te ontvangen facturen en afrekeningen van de bouwprojecten Tusselerhof/Tusselerstaete en Wildhoef/Wildstaete. De overige kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

11. Schulden uit hoofde van het financieringsoverschot

	31-dec-21	31-dec-20
	€	€
Schulden uit hoofde van het financieringsoverschot	0	0
Totaal schulden uit hoofde van het financieringsoverschot	<u>0</u>	<u>0</u>

2.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

12. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Pro Senectute kent de volgende niet in de balans opgenomen verplichtingen:

	rest. duur ovk	verpl. < 1 jr €	verpl. 1-5 jr €	verpl. > 5 jr €	Totaal verpl. €
Aankoop grond Doorn	1 jaar	425.000	0	0	425.000
Huurverplichting Tussenhout/St. Huize	8 jaar	306.000	1.224.000	918.000	2.448.000
Huurverplichting aanv. huur/St. Huize	9 jaar	30.000	120.000	90.000	240.000
Huurverplichting SpaarenHout /St. Huize	9 jaar	432.000	1.728.000	1.296.000	3.456.000
Huurverplichting Cronenburg / NRE	1,75 jaar	106.000	79.500	0	185.500
Huurverplichting Zuidkwartier / ASR	7 jaar	722.000	2.888.000	1.444.000	5.054.000
		<u>2.021.000</u>	<u>6.039.500</u>	<u>3.748.000</u>	<u>11.808.500</u>

Toelichting:

Pro Senectute Vastgoed BV heeft in december 2014 een overeenkomst gesloten met gemeente Utrechtse Heuvelrug ten behoeve van de aankoop van een perceel grond in Doorn ter grootte van € 425.000. Daar deze overeenkomst nog niet notarieel is bekrachtigd zijn zowel de grond alsmede de schuld aan gemeente Utrechtse Heuvelrug niet opgenomen in de balans per 31 december 2021.

Voor de huurverplichting van de Cronenburg 75 in Amsterdam heeft de ABNAMRO een bankgarantie afgegeven van € 25.519 ten behoeve van N.R.E. Amsterdam I B.V.

De locatie Emmahof is in 2021 verkocht .

Borging WFZ

Door de aansluiting bij het Waarborgfonds voor de Zorgsector is de rechtspersoon gehouden tot het betalen van een obligo, ingeval het risicovermogen van het waarborgfonds minder bedraagt dan het garantieniveau. Het obligo bedraagt 3% van de resterende schuld per 31 december van het laatst verstreken kalenderjaar welke is geborgd bij het waarborgfonds.

Het obligo heeft de vorm van een tijdelijke, renteloze lening.

Per 31 december 2021 bedraagt het maximaal verschuldigde obligo € 342.000.

2.1.6 GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA/FINANCIELE VASTE ACTIVA

2.1.6.0 Totaaloverzicht materiele vaste activa

	Bedrijfs gebouwen en terreinen	Machines en installatie	Andere vaste bedrijfs middelen	Vaste activa in uitvoering en vooruitbetaald	Niet aan bedrijfsproces dienstbaar/ vastgoedbeleggingen	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2021						
- aanschafwaarde	87.687.745	13.032.388	3.726.612	0	428.635	104.875.380
- cumulatieve herwaarderingen	25.265.614	0	0	0	543.711	25.809.325
- cumulatieve afschrijvingen	7.133.027	1.245.315	1.807.743	0	2.346	10.188.431
Boekwaarde per 1 januari 2021	<u>105.820.332</u>	<u>11.787.073</u>	<u>1.918.869</u>	<u>0</u>	<u>970.000</u>	<u>120.496.274</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	-204.786	0	510.106	0	0	305.320
- herwaarderingen	8.084.137	0	0	0	90.000	8.174.137
- afschrijvingen	815.948	276.728	420.047	0	0	1.512.723
- extra afschrijvingen NZa-goedgekeurd	0	0	0	0	0	0
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	655.581	0	402.083	0	0	1.057.664
.cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	655.581	0	384.723	0	0	1.040.304
			0			
<i>- desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	1.189.601	61.975	0	0	0	1.251.576
cumulatieve herwaarderingen	7.978.437	0	0	0	0	7.978.437
cumulatieve afschrijvingen	<u>968.037</u>	<u>61.975</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1.030.012</u>
per saldo	8.200.001	0	0	0	0	8.200.001
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-1.136.598</u>	<u>-276.728</u>	<u>72.699</u>	<u>0</u>	<u>90.000</u>	<u>-1.250.627</u>
Stand per 31 december 2021						
- aanschafwaarde	86.948.939	12.970.413	3.834.635	0	428.635	104.182.622
- cumulatieve herwaarderingen	25.371.314	0	0	0	633.711	26.005.025
- cumulatieve afschrijvingen	7.636.519	1.460.068	1.843.067	0	2.346	10.942.000
Boekwaarde per 31 december 2021	<u>104.683.734</u>	<u>11.510.345</u>	<u>1.991.568</u>	<u>0</u>	<u>1.060.000</u>	<u>119.245.647</u>

BIJLAGE

2.1.7 Overzicht langlopende schulden ultimo boekjaar

Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale loop- tijd	Soort lening	Werke- lijke- rente	Restschuld 31 december 2020	Nieuwe leningen in 2021	Aflossing in 2021	Restschuld 31 december 2020	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2021	Aflos- sings- wijze	Aflos-sing 2022	Gestelde zekerheden
		€			%	€	€	€	€	€			€	
BNG	1-nov-19	4.000.000	15	lineair	2,00%	3.866.667	0	133.333	3.733.334	3.066.667	13	lineair	133.333	hypotheek
BNG	4-mei-20	4.000.000	30	lineair	1,80%	4.000.000	0	133.333	3.866.667	3.200.000	29	lineair	133.333	hypotheek
BNG	1-sep-20	2.500.000	30	lineair	1,45%	2.500.000	0	83.333	2.416.667	2.000.000	29	lineair	83.333	hypotheek
BNG	1-nov-19	6.000.000	30	lineair	0,80%	5.800.000	0	200.000	5.600.000	4.600.000	29	lineair	200.000	WFZ borging
BNG	4-mei-20	6.000.000	30	lineair	0,60%	6.000.000	0	200.000	5.800.000	4.800.000	29	lineair	200.000	WFZ borging
BNG	1-sep-20	4.500.000	30	lineair	0,25%	4.500.000	0	4.500.000	0	0	0	lineair	0	WFZ borging
Totaal						26.666.667	0	5.249.999	21.416.668	17.666.667			749.999	

Voor alle leningen is hypothecaire zekerheid gesteld. Het hypotheekrecht ligt op de locaties: Oranjestein, Tusselerhof, Tusselerstaete, Wildhoef en Wildstaete.

Het solvabiliteitsratio dient groter of gelijk aan 25% te zijn op basis van de geconsolideerde jaarcijfers van Pro Senectute.

Het DSCR dient groter of gelijk aan 1,3 te zijn op basis van de geconsolideerde jaarcijfers van Pro Senectute.

2.1.8 toelichting geconsolideerde resultatenrekening

BATEN

13. Opbrengsten uit gebudgetteerde zorgprestaties

De specificatie is als volgt :

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten WLZ	24.929.601	22.684.668
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten ZvW-zorg	672.135	883.231
Totaal	<u>25.601.736</u>	<u>23.567.899</u>

De specificatie Wettelijk budget aanvaardbare kosten WLZ is als volgt :

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
	€	€
Intramurale productie	19.577.970	18.179.819
Volledig pakket thuis	1.313.845	1.497.252
Modulair pakket Thuis	515.767	118.436
Vergoeding Kapitaalslasten	2.600.423	2.552.178
Correcties voorgaande jaren	921.596	336.983
	<u>24.929.601</u>	<u>22.684.668</u>

De specificatie Wettelijk budget aanvaardbare kosten ZvW-zorg is als volgt :

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
	€	€
Productie wijkverpleging	672.135	883.231
	<u>672.135</u>	<u>883.231</u>

Toelichting:

In de opbrengsten wettelijk budget voor aanvaardbare kosten zijn in 2021 de volgende bedragen verwerkt ten aanzien van de COVID-19 compensatieregelingen:

Omzetderiving of doorlopende kosten	0
Meerkosten	147.539
Totaal	<u>147.539</u>

In de opbrengsten wettelijk budget voor aanvaardbare kosten WLZ is € 1.062.833 opgenomen zijnde "Extra kosten zorgpersoneel SARS-CoV-2 virus aangemerkt als niet passend binnen het Kwaliteitsbudget". De Correcties voorgaande jaren ad € 921.596 betreft de gerealiseerde overproductie op het kwaliteitsbudget 2020.

14. Niet-gebudgetteerde zorgprestaties

De specificatie is als volgt :

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
	€	€
Opbrengsten in opdracht van andere instellingen	4.100	2.567
Overige niet-gebudgetteerde zorgprestaties	884.651	595.403
Totaal	<u>888.751</u>	<u>597.970</u>

Toelichting:

De niet gebudgetteerde zorgprestaties zijn met € 289.248 toegenomen. Dit wordt veroorzaakt door toename zorg- en dienstenabonnementen.

2.1.8 toelichting geconsolideerde resultatenrekening**BATEN****15. Subsidies***De specificatie is als volgt :*

	2021	2020
	€	€
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS	272.213	806.979
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	392.999	282.193
Totaal	665.212	1.089.172

Toelichting:

De subsidie-opbrengsten in 2021 bestaan uit subsidie-opbrengsten stagefonds, praktijkleren en subsidie-opbrengsten van sectorfondsen. Op de regel "Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS" is in 2021 een bedrag ad € 272.213 opgenomen inzake ontvangen middelen met betrekking tot de zorgbonus die in verband met COVID-19 door het rijk beschikbaar is gesteld voor medewerkers in de zorg. De kosten zijn voor een gelijk bedrag verantwoord onder de personeelskosten.

16. Overige bedrijfsopbrengsten*De specificatie is als volgt:*

	2021	2020
	€	€
Opbrengsten dienstverlening	719.440	665.910
Opbrengsten verhuuractiviteiten	6.780.038	5.863.380
Boekwinst verkoop Emmahof	3.800.000	0
Overige opbrengsten	14.178.231	185.533
Totaal	25.477.709	6.714.823

Toelichting:

De overige dienstverlening heeft betrekking op de overige hotelmatige en ondersteunende dienstverlening aan bewoners en personeel. De toename van de overige dienstverlening is het gevolg van verminderde corona maatregelen.

LASTEN**17. Personeelskosten***De specificatie is als volgt:*

	2021	2020
	€	€
Lonen en salarissen	11.662.139	12.495.895
Sociale lasten	1.803.871	2.206.729
Pensioenpremie	975.116	993.985
Andere personeelskosten	1.365.079	1.457.812
Sub-totaal	15.806.205	17.154.421
Personeel niet in loondienst	5.138.584	4.345.769
Totaal personeelskosten	20.944.789	21.500.190

Full-time eenheden per 31-12

	2021	2020
Full-time eenheden op basis van Vast Dienstverband	251,14	278,51
Full-time eenheden op basis van Oproepkrachten	85,00	84,95
Aantal personeelsleden op basis van aantal full-time eenheden per 31-12	336,14	363,46

Toelichting:

Als gevolg van personeelstekorten is extra personeel ingehuurd. Dit heeft geleid tot een toename van personeel niet in loondienst van ruim € 792.815. Op de regel "Andere personeelskosten" is in 2021 een bedrag vermeld ad € 272.213 inzake uitgekeerde zorgbonussen. Dit bedrag is inclusief € 91.532 inzake verschuldigde eindheffing. De vergoeding van deze bonus is opgenomen in de post "Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS" voor hetzelfde bedrag.

2.1.8 toelichting geconsolideerde resultatenrekening**LASTEN****18. Afschrijvingen op immateriele en materiele vaste activa***De specificatie is als volgt:*

	2021	2020
	€	€
Afschrijvingen:		
- Materiële vaste activa	1.512.723	2.556.854
- Boekverlies buitengebruik gestelde materiële vaste activa	-3.417	77.448
- Boekverlies verkoop activa	0	0
Totaal afschrijvingen	<u>1.509.306</u>	<u>2.634.302</u>

Toelichting:

Met ingang van het boekjaar 2011 worden de bedrijfsgebouwen en terreinen gewaardeerd tegen actuele waarde. Periodiek worden taxaties uitgevoerd door een externe taxateur. Bij de taxaties wordt de marktwaarde van het vastgoed bepaald uitgaande van de voortzetting van de verhuur/gebruik. De waardemutaties als gevolg van de taxaties worden in de resultatenrekening verantwoord als zijnde bijzondere waardemutatie van bedrijfsgebouwen en terreinen. De afschrijvingen zijn in 2021 afgenomen als gevolg van geen afschrijvingen van tijdelijke huisvesting.

19. Bijzondere waardemutaties bedrijfsterreinen en projecten*De specificatie is als volgt:*

	2021	2020
	€	€
Bijzondere waardemutaties zorglocaties		
Wildhoef te Bloemendaal	0	0
Oranjestein te Doorn	0	0
Tusselerhof te Lochem	-80.000	0
Tusselerstaete te Lochem	921.263	-725.033
Bijzondere waardemutaties woonlocaties		
Oranjepark te Soest	2.050.000	700.000
Wildstaete te Bloemendaal	2.142.874	6.929.483
Waalsdorp te Den Haag	3.050.000	3.250.000
Bijzondere waardemutaties beleggingslocaties		
Joh.Verhulststraat te Amsterdam	60.000	0
Weteringschans te Amsterdam	30.000	30.000
Herwaardering plankosten Emmahof te Amsterdam	0	-460.024
Herwaardering plankosten Oranjestein te Doorn	0	-136.031
Ongerealiseerd verkoopresultaat Emmahof te Amsterdam	0	5.600.000
Gerealiseerde herwaardering Stadenbos te Lochem	0	0
Totaal bijzondere waardemutaties bedrijfsterreinen en projecten	<u>8.174.137</u>	<u>15.188.395</u>

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen actuele waarde. Periodiek worden taxaties uitgevoerd door een externe taxateur. Bij de taxaties wordt de marktwaarde van het vastgoed bepaald uitgaande van de voortzetting van de verhuur/gebruik. Als gevolg van deze stelselwijziging wordt er sinds 2012 afgeschreven op onroerend goed op basis van taxaties per pand eindejaars. Deze waardemutaties als gevolg van de taxaties worden in de resultatenrekening verantwoord als zijnde bijzondere waardemutatie van bedrijfsgebouwen en terreinen. In 2021 heeft er aan de hand van taxaties een positieve bijzondere waardemutatie van de woonlocaties plaatsgevonden ter grootte van € 8.254.137. Taxatie van de zorglocatie Tusselerhof heeft geleid tot een impairment van € 80.000.

2.1.8 toelichting geconsolideerde resultatenrekening**LASTEN****20. Overige bedrijfskosten***De specificatie is als volgt:*

	2021	2020
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	1.818.763	1.710.052
Algemene kosten	2.685.922	2.513.582
Cliënt- en bewonersgebonden kosten	981.042	861.422
Onderhoudskosten	1.388.313	1.324.981
Energiekosten	788.223	914.752
Huur en leasing	1.605.163	2.031.579
Totaal overige bedrijfskosten	<u>9.267.426</u>	<u>9.356.368</u>

Toelichting:

De huur en leasing zijn afgenomen vanwege geen gebruik meer van tijdelijke huisvesting.

21. Financiële baten en lasten*De specificatie is als volgt:*

	2021	2020
	€	€
Rentebaten	216	216
Subtotaal financiële baten	216	216
Rentelasten	-676.598	-331.826
Subtotaal financiële lasten	-676.598	-331.826
Totaal financiële baten en lasten	<u>-676.382</u>	<u>-331.610</u>

Toelichting:

De rentelasten zijn toegenomen als gevolg van hypothecaire leningen ten behoeve van de nieuwbouw.

22. Honoraria onafhankelijke accountant

	2021	2020
	€	€
De honoraria van de onafhankelijke accountant over het boekjaar is als volgt:		
1 Controle van de jaarrekening	71.000	71.000
2 Overige controlewerkzaamheden	0	0
3 Fiscale advisering	0	0
4 Niet-controlediensten	0	0
Totaal honoraria onafhankelijke accountant	<u>71.000</u>	<u>71.000</u>

Toelichting:

Bovenstaande honoraria betreffen de werkzaamheden die bij de vennootschap en de in de consolidatie betrokken maatschappijen zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in artikel 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort. Deze honoraria hebben betrekking op het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar 2021, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht.

23. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

2.2 ENKELVOUDIGE JAARREKENING

2.2.1 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2021
 (na resultaatbestemming)

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-21</u>	<u>31-dec-20</u>
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Financiële vaste activa	1	96.525.689	84.090.189
Totaal vaste activa		96.525.689	84.090.189
Vlottende activa			
Overige vorderingen	2	5.178.933	10.938.456
Liquide middelen	3	10.459.632	4.590.820
Totaal vlottende activa		15.638.565	15.529.276
Totaal activa		<u>112.164.254</u>	<u>99.619.465</u>
		€	€
PASSIVA			
Eigen vermogen	4		
Algemene reserve		110.324.279	83.494.313
Bestemmingsfondsen		1.594.866	1.594.866
Totaal eigen vermogen		111.919.145	85.089.179
Langlopende schulden	5	0	14.096.869
Kortlopende schulden			
Overige kortlopende schulden	6	245.109	433.417
Totaal passiva		<u>112.164.254</u>	<u>99.619.465</u>

2.2.2 ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2021

	<u>Ref.</u>	<u>2021</u>	<u>2020</u>
		€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Overige bedrijfsopbrengsten	7	14.154.967	204.487
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>14.154.967</u>	<u>204.487</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Overige bedrijfskosten	8	1.161.263	2.461.510
Som der bedrijfslasten		<u>1.161.263</u>	<u>2.461.510</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		12.993.704	-2.257.023
Financiële baten en lasten	9	13.836.262	14.844.281
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING		<u>26.829.966</u>	<u>12.587.258</u>
Buitengewoon resultaat		0	0
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>26.829.966</u></u>	<u><u>12.587.258</u></u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		<u>2021</u>	<u>2020</u>
		€	€
Algemene reserve		26.829.966	12.464.972
Bestemmingsfonds Van Brakelfonds		0	122.286
		<u><u>26.829.966</u></u>	<u><u>12.587.258</u></u>

2.2.3 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING (ENKELVOUDIG)

2.2.3.1 Algemeen

Algemeen

Vereniging Pro Senectute is geregistreerd bij de KVK onder nummer 40530989. De activiteiten betreffen een belangenvereniging voor specifieke groepen.

Groepsverhoudingen

Vereniging Pro Senectute, statutair gevestigd te Cronenburg 75 te Amsterdam, staat aan het hoofd van de Pro Senectute groep. Pro Senectute exploiteert een aantal zorg en woonlocaties ten behoeve van ouderen en beheert vermogen. De Vereniging houdt de aandelen van de Pro Senectute Vastgoed BV (100%). De financiële gegevens van Pro Senectute Vastgoed BV zijn opgenomen in deze geconsolideerde jaarrekening. In de consolidatie worden de financiële gegevens opgenomen van Vereniging Pro Senectute samen met haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder RJ 640 inzake de jaarverslaggeving voor organisaties zonder winststreven.

Continuïteitsveronderstelling

De uitbraak van Corona in ons land stelt ons allen voor grote uitdagingen. Pro Senectute en haar zorgprofessionals zetten alle zeilen bij om tijdig de noodzakelijke zorg te geven. Naast de zorginhoudelijke uitdagingen, leidt de crisis ook tot financiële onzekerheden voor zorgaanbieders.

Het Coronavirus heeft impact op de financiële positie van Pro Senectute, maar er is (nog) geen materiële onzekerheid over de continuïteit. Derhalve is de jaarrekening 2021 opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

2.2.3.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

2.2.3 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING (ENKELVOUDIG)

2.2.3.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de resultatenrekening.

Bijzondere waardemutaties vaste activa

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de geschatte contante waarde van de toekomstige nettokasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten.

Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Deze worden door de instelling gescheiden van het basiscontract en apart verantwoord indien de economische kenmerken en risico's van het basiscontract en het daarin besloten derivaat niet nauw verwant zijn, indien een apart instrument met dezelfde voorwaarden als het in het contract besloten derivaat aan de definitie van een derivaat zou voldoen en het gecombineerde instrument niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening.

Financiële instrumenten, inclusief de van de basiscontracten gescheiden afgeleide financiële instrumenten, worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

In contracten besloten financiële instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

2.2.3.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Gekochte leningen en obligaties

Gekochte leningen en obligaties waarvan de instelling de intentie heeft deze tot het einde van de looptijd aan te houden, en hiertoe ook in staat is, worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen. De overige gekochte leningen en obligaties worden, voor zover deze aan een beurs genoteerd zijn, gewaardeerd tegen reële waarde. Wijzigingen in die reële waarde worden verantwoord in de resultatenrekening. Niet-beursgenoteerde gekochte leningen en obligaties worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs (nominale waarde). Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Effecten

Effecten opgenomen onder vlottende activa worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Deze effecten zijn aangemerkt als beleggingen. Waardeveranderingen van deze effecten worden verwerkt in de resultatenrekening. Indien de marktwaarde van effecten niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. De niet-beursgenoteerde effecten worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. De effecten staan vrij ter beschikking aan Pro Senectute.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Algemene reserve

De algemene reserve heeft betrekking op het opgebouwd vermogen en zal binnen de Vereniging aangehouden worden ten besteding aan de doelstellingen van de Vereniging.

Schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Schulden worden opgenomen voor de geamortiseerde kostprijs (nominale waarde).

2.2.3.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn; baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

Operational leasing

Pro Senectute heeft leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom niet bij Pro Senectute ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de resultatenrekening over de looptijd van het contract.

2.2.3.4 Financiële instrumenten en risicobeheersing

Valutarisico

De organisatie is alleen werkzaam in Nederland en loopt geen valutarisico.

Rente en kasstroomrisico

Vereniging Pro Senectute loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (met name onder financiële vaste activa, effecten en liquide middelen) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden (waaronder schulden aan kredietinstellingen).

Voor vorderingen en schulden met variabele renteafspraken loopt Vereniging Pro Senectute risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt Vereniging Pro Senectute risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente.

Met betrekking tot de vorderingen worden geen financiële derivaten met betrekking tot afdekking van het renterisico gecontracteerd.

Kredietrisico

Vereniging Pro Senectute heeft geen significante concentraties van kredietrisico.

De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal een A-rating hebben.

Vereniging Pro Senectute heeft vorderingen verstrekt aan verbonden reschtspersonen. Bij deze partijen is geen historie van wanbetaling bekend.

Liquiditeitsrisico

Vereniging Pro Senectute maakt geen gebruik van een kredietfaciliteiten. De liquiditeitspositie is toereikend voor de reguliere bedrijfsvoering.

2.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

1. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-21	31-dec-20
	€	€
Deelnemingen	96.525.689	84.090.189
Leningen u/g	0	0
Totaal financiële vaste activa	<u>96.525.689</u>	<u>84.090.189</u>

Het verloop van de Deelnemingen is als volgt:

	2020	2019
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	84.090.189	72.573.339
Bij: kapitaalstorting	0	0
Bij: overdracht aan Vastgoed BV	0	0
Af: dividenduitkering van deelneming	-1.293.615	-3.177.855
Bij: kapitaalstorting aan deelneming	13.729.115	14.694.705
Bij: resultaat deelneming boekjaar		
Boekwaarde per 31 december	<u>96.525.689</u>	<u>84.090.189</u>

Toelichting:

Voor de activiteiten met betrekking tot het exploiteren van vastgoed heeft de Vereniging Pro Senectute per 23 mei 2012 Pro Senectute Vastgoed BV opgericht. De Vereniging Pro Senectute heeft een belang van 100% in de Pro Senectute Vastgoed BV. Het door deelneming Pro Senectute Vastgoed BV in een boekjaar behaalde resultaat komt volledig ten gunste aan Vereniging Pro Senectute.

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam en rechtsvorm en woonplaats rechtspersoon	Kernactiviteit	Verschaft kapitaal	Kapitaalbe- lang (in %)	Eigen vermogen	Resultaat
				€	€
Rechtstreekse kapitaalbelangen >= 20%:					
Pro Senectute Vastgoed BV	Beleggingsinstelling	18.000	100%	96.525.689	13.729.115

2.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

2. Overige vorderingen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-21</u>	<u>31-dec-20</u>
	€	€
Rekening Courant Pro Senectute Vastgoed BV	5.154.411	10.938.456
Overige vorderingen	24.522	0
Totaal overige vorderingen	<u>5.178.933</u>	<u>10.938.456</u>

Toelichting:

De vorderingen hebben een looptijd van korter dan 1 jaar.

3. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-21</u>	<u>31-dec-20</u>
	€	€
Bankrekeningen	10.459.632	4.590.820
Totaal liquide middelen	<u>10.459.632</u>	<u>4.590.820</u>

Toelichting:

De liquide middelen staan vrij ter beschikking van de Vereniging Pro Senectute. De liquide middelen zijn gedurende 2021 met € 5.868.812 toegenomen als gevolg van verkoop locatie Emmahof.

2.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

PASSIVA

4. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec-21	31-dec-20
	€	€
Algemene reserve	110.324.279	83.494.313
Bestemmingsfondsen	1.594.866	1.594.866
Totaal eigen vermogen	<u>111.919.145</u>	<u>85.089.179</u>

Algemene reserve

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-21	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-21
	€	€	€	€
Algemene reserve	83.494.313	26.829.966	0	110.324.279
Bestemmingsfonds Van Velsen	1.470.684	0	0	1.470.684
Bestemmingsfonds Van Brakelfonds	124.182	0	0	124.182
Totaal eigen vermogen	<u>85.089.179</u>	<u>26.829.966</u>	<u>0</u>	<u>111.919.145</u>

Toelichting:

Het door de Vereniging Pro Senectute behaalde resultaat over 2021 van € 26.829.966 wordt toegevoegd aan de algemene reserve van de Vereniging. Het eigen vermogen in de geconsolideerde jaarrekening is niet gelijk aan het eigen vermogen van de vereniging, omdat in de geconsolideerde jaarrekening het eigen vermogen van de stichting Pro Senectute is samengevoegd met het eigen vermogen van de vereniging.

Specificatie aansluiting geconsolideerd - enkelvoudig vermogen 31 december 2021 en resultaat over 2021

De specificatie is als volgt :

	Eigen vermogen	Resultaat
	€	€
Enkelvoudig eigen vermogen en resultaat:	110.324.279	26.829.966
Stichting Pro Senectute	3.230.470	1.579.676
Stichting Levie-Philips	0	0
Stichting Van Brakelfonds	124.182	0
Stichting v Bentveld - v.d. Wilde	0	0
Stichting Van Walsemfonds	0	0
Bestemmingsfonds Van Velzen	1.470.684	0
Pro Senectute Vastgoed BV	96.525.689	13.729.115
Eliminatie deelneming Pro Senectute Vastgoed BV	-96.525.689	-13.729.115
Totaal geconsolideerd eigen vermogen en resultaat	<u>115.149.615</u>	<u>28.409.642</u>

Toelichting:

Het geconsolideerde resultaat van Pro Senectute over 2021 bedraagt € 28.409.642 positief.
Het geconsolideerde eigen vermogen van Pro Senectute per 31 december 2021 bedraagt € 115.149.615.

2.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS**PASSIVA****5. Langlopende schulden***De specificatie is als volgt:*

	31-dec-21	31-dec-20
	€	€
Lening o/g Levie-Philips	0	7.859.065
Lening o/g Van Bentveld-v.d. Wilde	0	5.863.680
Lening o/g Van Walsemfonds	0	374.124
Totaal langlopende schulden	<u>0</u>	<u>14.096.869</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	2021	2020
	€	€
Stand per 1 januari	14.096.869	14.215.663
Bij: nieuwe leningen	0	3.492
Af: aflossingen	14.096.869	122.286
Stand per 31 december	<u>0</u>	<u>14.096.869</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	0	0
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>0</u>	<u>14.096.869</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-21	31-dec-20
	€	€
Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jaar), aflossingsverplichtingen	0	0
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jaar) (balanspost)	0	14.096.869
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	0	14.096.869

Toelichting:

Het bedrag van de langlopende leningen bestond volledig uit leningen vanuit steunfondsen. Voor de overige steunstichtingen is in 2020 het besluit genomen deze te liquideren. De liquidatie heeft in 2021 plaatsgevonden.

6. Overige kortlopende schulden*De specificatie is als volgt:*

	31-dec-21	31-dec-20
	€	€
Crediteuren	3.496	85.925
Rekening Courant Stichting Pro Senectute	204.533	214.866
Nog te betalen kosten	19.245	114.676
Vooruitontvangen opbrengsten	17.835	17.950
Totaal overige kortlopende schulden	<u>245.109</u>	<u>433.417</u>

Toelichting:

De schulden hebben een looptijd van korter dan 1 jaar.

BIJLAGE

2.2.6 Overzicht langlopende schulden ultimo boekjaar

Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale loop- tijd	Soort lening	Werke- lijke- rente	Restschuld 31 december 2020	Nieuwe leningen in 2021	Aflossing in 2021	Restschuld 31 december 2021	Restschuld over 5 jaar	Aflos- sings- wijze	Aflossing 2022	Gestelde zekerheden
					%	€	€	€	€	€		€	
Levie-Philips			> 5 jaar	steunfonds	5,39%	7.859.065	0	7.859.065	0	0		0	geen
Bentveld- vd Wilde			> 5 jaar	steunfonds	5,39%	5.863.679	0	5.863.679	0	0		0	geen
Van Walsemfonds			> 5 jaar	steunfonds	0,91%	374.124	0	374.124	0	0		0	geen
Totaal						14.096.868	0	14.096.868	0	0		0	

2.2.7 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING**BATEN****7. Overige bedrijfsopbrengsten***De specificatie is als volgt:*

	2021	2020
	€	€
Overige opbrengsten (waaronder vergoeding voor uitgeleend personeel en verhuur onroerend goed):		
Opbrengst contributies	31.737	35.370
Opbrengst erfstellingen en legaten	1.000	0
Opbrengst giften	840	575
Opbrengst van Brakelfonds	0	122.286
Opbrengst Levie Philips	7.859.065	0
Opbrengst v Walsemfonds	374.124	0
Opbrengst v.Bentveld-vd Wilde	5.863.679	0
Overige opbrengsten	24.522	21.000
Resultaten voorgaande jaren	0	25.256
Totaal	<u>14.154.967</u>	<u>204.487</u>

Toelichting:

De overige opbrengsten betreft een onbekende Grootboek obligatie 2,5%. De opbrengsten Levie Philips, v Walsemfonds en v. Bentveld-vd Wilde komen voort uit de opheffing van deze steunfondsen.

LASTEN**8. Overige bedrijfskosten***De specificatie is als volgt:*

	2021	2020
	€	€
Algemene kosten	1.161.263	1.361.510
Gift Stichting Pro Senectute	0	1.100.000
Totaal overige bedrijfskosten	<u>1.161.263</u>	<u>2.461.510</u>

Toelichting:

De vereniging heeft geen personeelsleden in dienst. Voor beheer wordt vanuit Stichting Pro Senectute op jaarbasis € 723.545 doorbelast (2020: € 586.058).

9. Financiële baten en lasten*De specificatie is als volgt:*

	2021	2020
	€	€
Rentebaten	216.171	275.816
Resultaat deelneming Vastgoed BV	13.729.115	14.694.705
Subtotaal financiële baten	<u>13.945.286</u>	<u>14.970.521</u>
Rentelasten	-109.024	-126.240
Subtotaal financiële lasten	<u>-109.024</u>	<u>-126.240</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u>13.836.262</u>	<u>14.844.281</u>

Toelichting:

Het resultaat van de 100% deelneming in Pro Senectute Vastgoed BV bedraagt in 2021 € 13.729.115. De rentebaten zijn in 2021 lager als gevolg van lagere tegoeden in rekening-courant met Pro Senectute Vastgoed BV dan in 2020. Het berekende rentepercentage over de intercompanyverhoudingen bedraagt 2%.

10. Bezoldiging bestuurders*De specificatie is als volgt:*

	2021	2020
	€	€
Bestuurders en voormalig bestuurders	21.989	26.192
	<u>21.989</u>	<u>26.192</u>

Toelichting:

De bezoldiging bestuurders wordt doorbelast vanuit Stichting Pro Senectute. De bestuurders van Vereniging Pro Senectute zijn tevens de Raad van Toezicht van Stichting Pro Senectute.

2.3 OVERIGE GEGEVENS

2.3 OVERIGE GEGEVENS

2.3.1 Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

Het bestuur van de Vereniging heeft de jaarrekening 2021 vastgesteld in de vergadering van 18 mei 2022.

Op de ledenvergadering van de Vereniging Pro Senectute van 17 juni 2022 is de jaarrekening 2021 goedgekeurd.

2.3.2 Resultaatbestemming

Er is geen statutaire regel omtrent de winstbestemming. Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in de resultatenrekening. De voorgenomen resultaatbestemming is verwerkt in de jaarrekening. Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 2.1.2.

2.3.3 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die vermeld behoeven te worden.

2.3.4 Ondertekening door verenigingsbestuur

Bestuur

Mevrouw T. van der Windt
Voorzitter verenigingsbestuur

de heer R.W.M. Quik

de heer M. Dijkstra

Mevrouw C. Haimé

de heer A.T.J.M. Zuure

de heer M. Dzijljic

2.3.5 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Vereniging Pro Senectute

A. Verklaring over de in het financieel verslag 2021 opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Vereniging Pro Senectute te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarverslaggeving opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging Pro Senectute op 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 'Organisaties-zonder-winststreven'.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de geconsolideerde balans per 31 december 2021;
- 2 de geconsolideerde resultatenrekening over 2021;
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Vereniging Pro Senectute zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in de jaarverslaggeving opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat de jaarverslaggeving andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- algemene informatie;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 'Organisaties-zonder-winststreven'.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming de in Nederland geldende Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 'Organisaties-zonder-winststreven'. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vereniging in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een vereniging haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Woerden, 7 november 2022

Accountants voor de Gezondheidszorg B.V.

was getekend

drs. G.A. Kuipers RA